

sa sella

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

- CENTRE COORDINADOR -

Fes Cultura,

Vine a la Biblioteca

C/ Antoni Maura, 5

Horari de Biblioteca: (Estiu)
Dilluns, Dimarts, Dimecres
i Divendres de les 18h. fins a les 21h.

**Consell Insular
de Mallorca**

**BIBLIOTEQUES
MUNICIPALS**

Editorial

Sa Sella ha estat expulsada del local que ocupava a l'antic Casal de Cultura de Sencelles.

És evident que no es valorada la tasca cultural que desenvolupa aquesta publicació. S'estimen més tenir els seus gabinets i despatxets que donar facilitats a les entitats culturals locals. Així nos va !

A la Casa de la Vila diuen que van estrets, que no tenen lloc per fer feina en condicions i que necessiten l'espai d'allà on era el Casal de Cultura. Tots sabem que interessen més els doblers físics que s'obtenen dels impostos d'obres, que els doblers morals de les activitats de les entitats cíviques del poble.

I de locals al poble no n'hi manquen : despatx de l'oposició buit, jutjat de pau que no s'usa quasi mai, despatx del batle tan gros com inútil, un ex-quarter de la Guàrdia Civil,...

Tenim un casal de propietat municipal que ara es ocupat per la Guàrdia Civil, encara que de fet de guàrdies no se'n veuen. Ningú hi viu malgrat la quantitat d'espai que hi ha. Recentment s'ha sabut que el quarter ha deixat de ser operatiu. No sabem que esperen a reclamar-lo per a usos del poble. Però segurament el tema del quarter de Sencelles tendria barra d'ésser com el d'Inca, que malgrat fos del poble, perquè l'exèrcit ho deixàs han hagut d'aboquinar una milionada.

Una de dues, o posen un quarter ben equipat, en condicions i que realitzi les funcions per les que va ésser creat, o val més que la Guàrdia Civil se'n vagi i ens deixi els locals, que els sencellers si que en sabrem fer un bon ús.

I si només el volen mantenir com a una oficina de denúncies, no tenen el perquè de tenir tot un casalarro. Amb quatre metres quadrats en tenen abastament.

La Redacció.

Equip de Redacció (ordre alfabètic):

Joana Ferragut Fiol
Joan Florit Horrach
Joan Florit Salas
Guillem Mut Llabrés

Col.laboradors (ordre alfabètic):

Miquel Amorós Montserrat
Barramot
Maria Florit Amengual
Antònia Florit Salas
Margalida Llabrés Fiol
Jordi Llabrés Sans
Tomeu Morro Oliver
Sestà Siquier i Ramis
Maria Vich Cirer
Guillem Zuazàga Llabrés

Nota de la Redacció:

Els articles d'aquesta revista expressen únicament l'opinió dels propis autors.

Revista Sa Sella
C/ Antoni Maura, 5
CP 07140 Sencelles Mallorca

Foto de Portada:
Dipòsit legal: PM 400-89

Edita: Centre Cultural de Sencelles (1974) des de 1983.

Imprimeix: Tirrena SA
Carrer Juan Gris
Tel. 555212 Manacor

La cigonya portadora de fills

L'altre dia de guàrdia al PAC vaig veure a la 2^a de TVE un documental sobre les cigonyes i vaig pensar que molta gent no sap d'on ve aquesta llegenda que titula aquest article.

Més o manco és així!

Les mares escandinaves solien explicar als seus fills que el nou germà l'havia duit una cigonya. I per a justificar el descans de la mare al llit, tant necessari, es deia als nins que abans d'anar-se'n, la cigonya havia picat el llit de la mare.

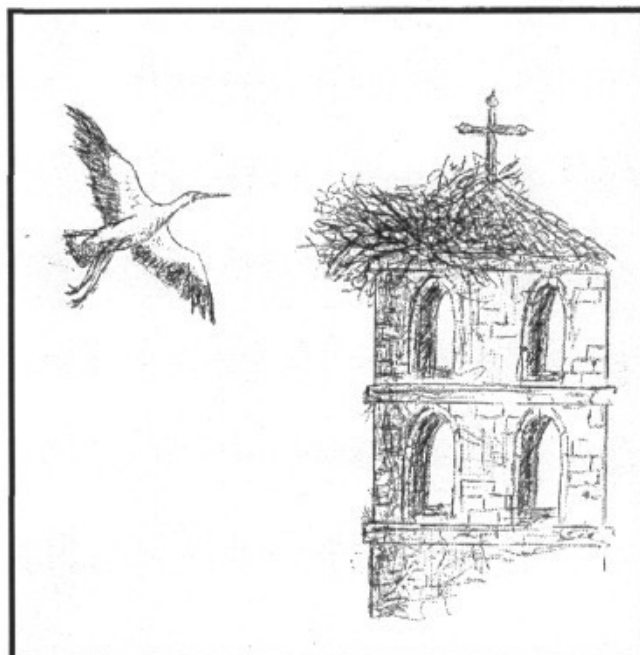
La necessitat d'oferir una explicació als nins respecte a l'arribada d'un nou germà (especialment en una època que els fills naixien a la llar) és comprensible.

Però, perquè una cigonya?

Fa molt temps, naturalistes escandinaus estudiaren les cigonyes i els seus hàbits de niar en les xemeneies de les cases.

Aquestes aus durant la seva llarga existència (70 anys), tornaven a la mateixa xemeneia, any rera any i eren monogames. Les cigonyes adultes encara que joves, donaven grans acurats als seus progenitors ja vells o incapacitats, alimentant-los i protegint-los amb les seves ales. Els romans impressionats amb la conducta (alhuita) d'aquelles aus, aprovaren una llei: la *Lex Ciconaria* per a la que s'obligava als fills a cuidar dels seus pares.

Els grecs també s'impressionaren i amb el terme **STORGUE**, origen de *Stork* (anglès) i *Storch* (alemany) designaren un gran afecte.

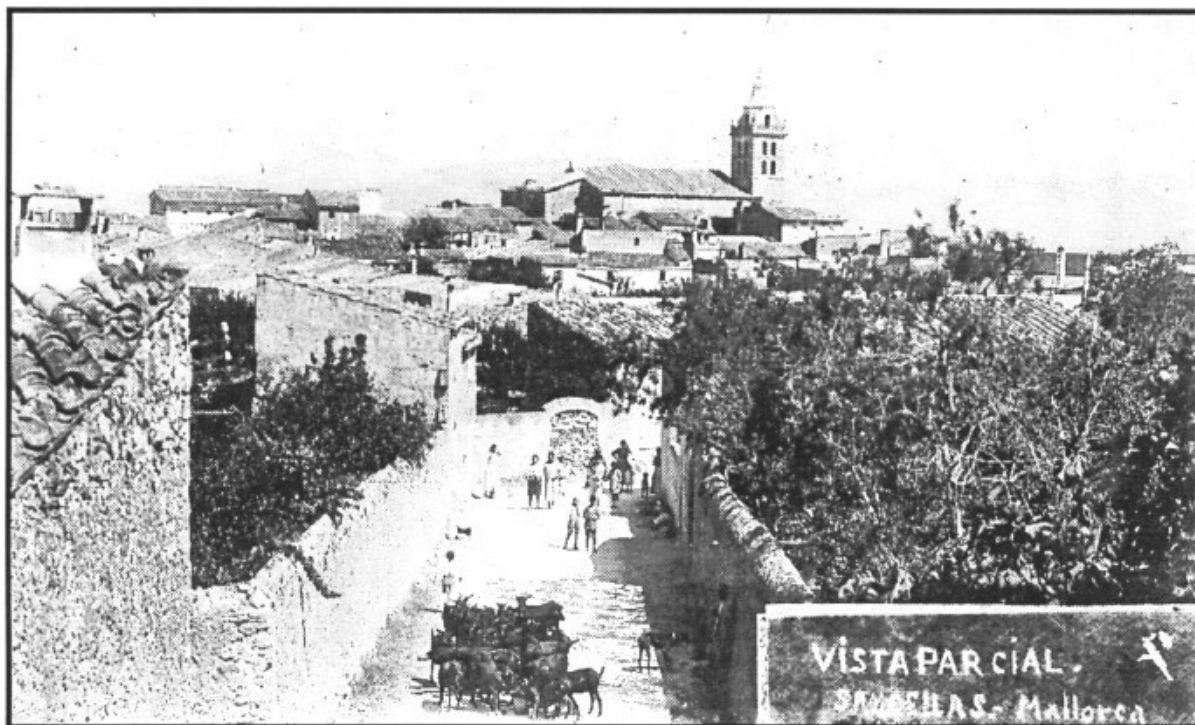
Per tant, aquesta bondat de la cigonya, junt amb la convivència del niar a les xemeneies, la convertia en una criatura ideal per a portar el nadó i fer-lo arribar fins a la casa a través del fumeral.

Durant molts de segles, aquesta llegenda fou popular a tota Escandinàvia, però seria Hans Christian Andersen el que, en el segle XIX, amb els seus contes de fades, popularitzà el mite a tot el món.

Sebastià Siquier i Ramis
Sencelles 1995

Qui dies passa, anys empeny !

Aquí s'inicia aquesta nova secció en la qual compararem dues imatges de llocs del terme municipal per apreciar l'evolució que han patit al llarg dels anys. Esperam la vostra col·laboració perquè ens ajudeu a trobar vistes antigues dels pobles de Sencelles.

Avui podem veure com ha canviat Sencelles. La foto està presa des del moli de can Cinto al carrer dels Molins i enfocada cap al final del carrer des Gall. Segurament és dels anys trenta.

Foto antiga cedida per Jaume Llabrés Miralles.

Cartes

Esperem que hagiui rebut les revistes que us hem enviat al centre, enlloc de fer-ho a la vostra adreça particular, va ser perquè no teníem a mà la direcció i perquè surtissin cap a Mallorca d'una manera ràpida, ja que ha estat un mes de molta feina i sempre quedava per demà l'enviament.

Hem llegit els vostres números 38 i 39. Creiem que són molt interessants, esperem que ens aneu enviant els que publiqueu i que la nostra col·laboració sigui fructífera.

Al núm. 12 de **El Portal** hem publicat la vostra carta, sortirà al carrer i ja us l'enviarem.

El Portal sur cada mes des de fa un any. És una revista que pretén ser independent, oberta a tothom que sigui respectuós amb les idees dels altres.

Els responsables de la revista som quatre, com podreu veure a les revistes que teniu.

També ens va fer molta gràcia veure la semblança de nom dels nostres dos pobles. Aquí ens diem centellencs.

Centelles, té 5.767 habitants aproximadament, està situat a la comarca d'Osona, prop de Vic 17 km i de Barcelona 54 km. Fa anys havia estat la segona població de la comarca, després va quedar a quart lloc, que és el que ocupa actualment. Durant uns anys va ser un centre d'estiu important, a l'estiu venia gent de Barcelona a passar-hi les vacances. Al poble hi havia més de 30 fàbriques tèxtils, ara en queden un parell. L'agricultura mai ha estat important. Actualment el comerç és el sector més actiu, sense ser res de l'altre món.

El patrimoni més important que tenim, és el llegat històric del comtat de Centelles: és dir, el palau dels Comtes de Centelles, situat al bell mig de la Plaça Major, i un Portal de la Vila (d'aquí ve el nom de la nostra revista), un dels únics que queda en peu dels cinc que tenia al segle XVIII. L'engrandiment del poble va fer que s'atterressin. També queden les restes del castell de Sant Martí de Centelles a 5 km del

nucli urbà, són unes runes pràcticament que poc diuen de com era realment el castell.

Sota el castell, a l'església que hi ha al pla, junt a la carretera de Centelles a Sant Feliu de Codines, hi ha la cripta on s'enterren i estan enterrats els comtes de Centelles. Històricament parlant, Centelles té una riquesa enorme, que podem anar publicant, si us interessa, podríem parlar de la Guerra del Francès, de perquè el comte de Centelles es va posar al costat del Borbó Felipe V a la guerra de 1714 i part del poble a favor de l'Arxiduc Carles, ...

Tenim una festa única, a tot l'Estat inclòs. És la Festa del Pi, que es celebra cada mes de desembre i on hi participen 300 galejadors (gent vestida de català amb armes de foc d'avantcàrrega), tirant trets en honor de la patrona Santa Coloma, i li ofereixen un pi que van a buscar a un dels boscos dels voltants, després amb una carreta de bous el porten cap al poble i acaba penjat de cap per avall a l'església... ja us l'explicarem amb detall.

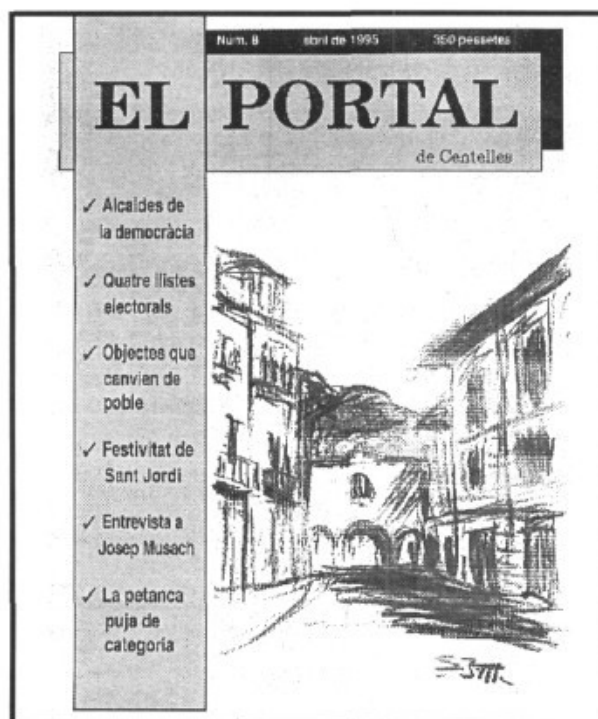
Sobre la possible relació de Centelles amb Sencelles, no tenim gaire documentació, en alguns documents apareixen els

noms de Santelies o Centelles, a partir de l'any 898, i també Centeias o Cintillis, consolidant-se el nom de Centelles, que ha perdurat fins avui dia.

En nom del consell de redacció de
El Portal de Centelles, Josep Paré.

Nota: Si us interessa publicar part d'aquest missatge, sobretot corregiu les faltes, ja que no he tingut temps de revisar-ho i el nostre corrector tampoc, és de vacances. Jo surto cap a Mallorca avui amb la meua família. Estaré a Peguera. No us prometo cap visita perquè volen que hem dediqui a la família. Ha estat una decisió de darrera hora venir a l'Illa, perquè hem feia il·lusió poder veure, si es pot, és clar, Sencelles.

Nota de la redacció: al final pogué venir a Sencelles i com a mostra podeu veure la foto en que Josep Paré està enmig de redactors i col·laboradors de Sa Sella vestits de pagès.

Imatges d'ahir

Avui presentam un foto feta a una festa d'aniversari d'un dels personatges que apareixen a la imatge.

De dalt a baix:

Macià Llabrés Andreu, de ca's Tixador; Francisco José Fiol Cañellas, de ca'n Betlem; Pau Ramis Bibiloni, de ca'n Pelea; Francisco Colom Coll, de ca'n Castell; Carlos Pizà, de ca'n Raió; Jaume Llabrés Amengual, de ca'n París; Pere Josep Llabrés Fiol, de ca'n Renyina; Guillem Bibiloni Ferrer, de ca na Cavallera; Pere Lluís Llabrés, de ca'n Randa; Pere Vallés Ramis, de ca'n Merris; Tomeu Ramis Ramis, de sa Tenda; Pep Vallés Ramis, de ca'n Just.

Foto cedida per : Aina Llabrés Amengual

Gestimotor S.A.L.

AGENT COMERCIAL

- VENDA I POSVENDA
- MECANICA EN GENERAL
- REPARACIÓ PER LA REVISIÓ ITV
- INSTAL·LACIÓ EQUIPS DE MÚSICA
- CAMVI D'OLI 2.500 pts (Filtros apart)

Informació : Pere Cirer Verd (Sencelles Tel : 59-14-43)

Direcció : C/ CABANA 65, PONT D'INCA, MARRATXÍ Tel: 79-46-18

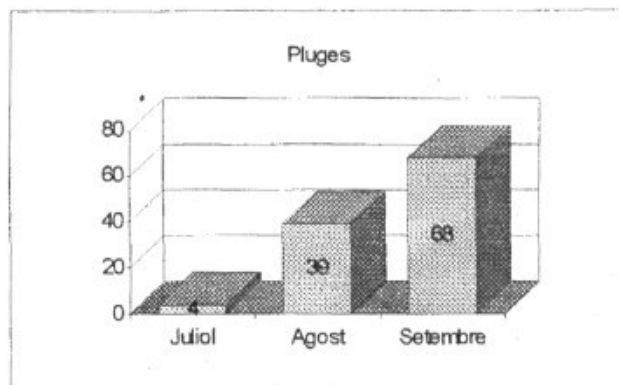
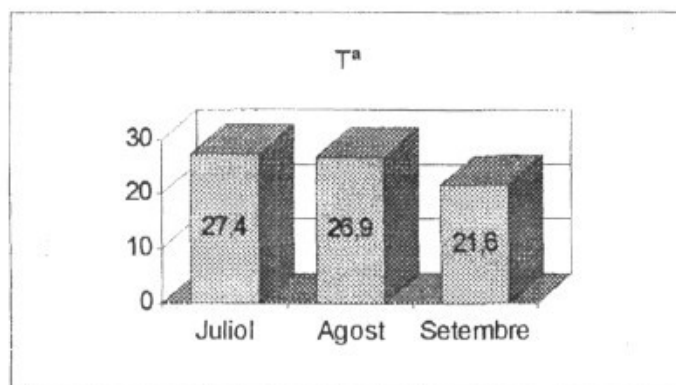
RECAMVIS

•Poclain

Actualitat de Sencelles

Mesos de Juliol Agost i Setembre

	Màxima	Mínima	Mitjana
Juliol	31,3° dia 22	22° dia 8	27,4°
Agost	30,6° dia 4	22,9° dia 22	26,9°
Setembre	27,8° dia 3	16,4° dia 25	21,6°

	Total l/m2	Dia + plujós	Mitjana dies pluja
Juliol	4 l/m2	4 l/m2 dia 11	4 l/m2 1 dia
Agost	39 l/m2	18 l/m2 dia 19	7,8 l/m2 5 dies
Setembre	68 l/m2	21 l/m2 dia 16	7,5 l/m2 9 dies

Demografia:

Naixaments: No n'hi hagut cap.

Defuncions: Juliol:

Simó Vicens Gomila. † 5 de Juliol als 71 anys.

Aina Mª Arrom Llabrés. † 17 de Juliol als 88 anys. Natural de Costitx.

Sor Maciana Llabrés Mateu. † ?? de Juliol als ?? anys.

Francisca Florit Roig (cas Bergant). † 25 de Juliol als 88 anys.

Agost:

Francisca Bibiloni Mut (Pere d'Inca). † 21 d'Agost als 60 anys.

Maria Llabrés Vallori (can Vinyes). † 31 d'Agost als 92 anys. Natural de Barcelona

Setembre:

Sor Jerònia Llabrés Fiol (cas Sastre). † 17 de Setembre als 94 anys.

Antònia Ramis Llabrés (son Calusa). † 18 de Setembre als 79 anys.

Antònia Sureda Carbonell (can Carel·lo). † 29 de Setembre als 83 anys.

Noces:

Agost:

Delfin López Ordaz i Antònia Llabrés Andreu (cas Tixador) dia 12 a Ruberts.

Antoni Artigues Rebassa i Carme Cossano Martin dia 19 a Jornets.

Guillem Pujalte Mayol i Margalida Fernández Sanchez dia 26.

Setembre:

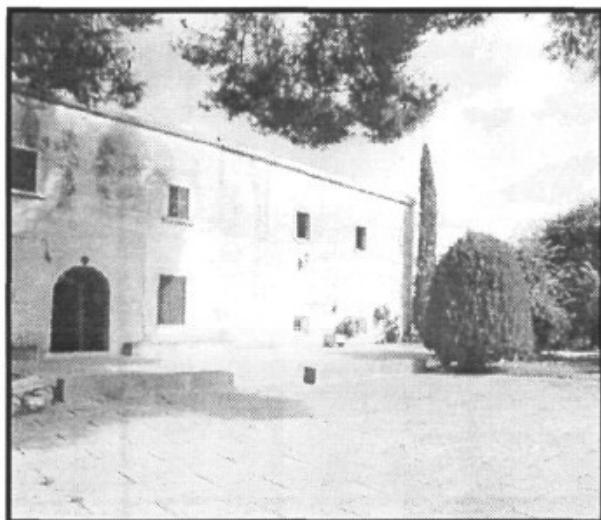
Pere J. Montaner Morey i Anabel Robert dia 2 a Ruberts.

Rafel Capó Torrens i Flor Jaume Garcia dia 9.

Lluís Guillem Escandell i Catalina Cladera Ramis dia 16

Emilio Roda López i Mª del Carme Alorda Jiménez dia 30.

Margalida Llabrés Fiol i Guillem Zuazàga Llabrés

Cases i Terres

Abans de tot voldríem demanar-vos disculpes perquè al número 40, una de les fotografies en què presentarem aquesta secció estava equivocada. La imatge que sortia amb el peu de foto parlant de Son Jordà, en realitat no corresponia a aquesta possessió rubertera. Per no sabem quins motius, la impremta s'errà i ficà una foto que ni idea d'on va sortir. És per tot això que avui començarem amb dues fotografies de Son Jordà.

La casa i terra que ens tocava encetar avui era Can Raió, una de les clàssiques i més conegudes possessions del terme, emperò com que ja veis que no ens han deixat massa espai, hem decidit il·lustrar-ho amb una fotografia d'aquestes cases de Leià i deixar-ho pel proper número.

Maria Florit Amengual i Joan Florit Horrach.

NOTICIARI

Dia 8 d'agost una tempesta d'estiu que es transformà en un cap de fiabló afectà greument la zona nord i est del municipi. L'aigua, el calabruix i el vent feren destrosses a les cases, els arbres, vinyes i les hortalisses, sobretot a la zona de Sarissal, Biniferri i Son Verd. Els danys varen ésser xifrats en uns quants milions.

La polèmica de l'aigua es va tornar a animar a principis d'agost amb la pretensió d'EMAYA d'incentivar l'abandonament del reguiau agrícola per dedicar l'aigua al consum humà i amb la reanudació del trasvasament de sa Marineta cap a Palma. Les coordinadores de Sencelles i Llubí mostraren la seva disconformitat.

Aigües Son Company va realitzar unes obres a la zona del camí de Morelló per iniciar el subministrament d'aigua a les finques, 1700 hectàrees, d'aquella contrada. La Coordinadora en Defensa de les Aigües de Sencelles va manifestar *que el projecte presentava una finalitat diferent a la que es justificava als permisos, ja que era un clar intent de trasvasar aigua fora del municipi.*

Sencelles celebrà les Festes Patronals a la Mare de Déu d'agost, com cada any es varen realitzar diferents activitats per poder omplir el programa: Corregudes de bicicletes, cocurs de dibuix, tir al plat, partit de futbol i el tradicional llet de la Mare de Déu morta.

Dins les festes de la Mare de Déu d'agost, Sa Sella organitzà el II Concurs de dibuix infantil. Un

gran nombre d'al.lots es varen divertir pintant com a veritables genis de la pintura i realitzant obres d'art. Cal fer menció especial a la col.laboració de gent integrant del Club d'Esplai des Pla que va ajudar en tot el que fou necessari..

Dia 11 d'agost, al vespre, Sa Sella presentà amb una festa als seus subscriptors la revista nº 40 amb una portada dissenyada, per na Maria Roser Verdura, per l'ocasió. .

A mitjan mes d'agost Ventura Rubí anuncià als mitjans de comunicació que havia abandonat la seva pretensió de dedicar 70 cases de Sencelles i Biniali a allotjar turistes.

Aquest mes d'agost ha estat molt mogut pel grup Es Junc ja que varen començar dia 12 amb l'actuació a la II Mostra Folclòrica de Porreres on hi estava representat tot el millor de la nostra Illa. Dia 18 a Sencelles en la V Mostra Folclòrica amb l'actuació conjunta de Sa Sinia de Consell i Coros y Danzas San Francisco de Asis de la Peña Huertana "El Botijo" de Múrcia. El final d'aquest tragim acabà a les festes patronals de San Bartomeu a Jornets.

El consell insular de Mallorca ha iniciat de bell nou l'expedient sancionador contra el promotor, Miquel Munar, de les obres que destuïren les cases de la possessió de Son Sant Joan. Les obres, que mutilaren les cases, es feren sense el permís de la comissió de Patrimoni. Les cases de Son Sant Joan, d'indubtable valor arquitectònic, són un Bé d'Interès Cultural (BIC) gràcies a l'expedient auspiciat pel PSM i ARCA. La sanció pot oscil·lar entre els 10 i els 25 milions.

Durant tot el mes d'agost varem tenir la visita a sa Torrentera de grups de joves de diferents nacionalitats participant al camp de treball que organitza cada estiu el Moviment Escolta i Guiatge de Mallorca

També Sa Coral va gaudir d'un dia d'esplai a finals del mes d'agost després de tant de dies dedicats a assajar per preparar les seves actuacions, ja que varen anar d'excursió per Magalluf i a pegar un capxifo a Aguapark. Dia 13 d'aquest mateix mes varen actuar a Can Picafort.

Els propietaris de pous inclosos dins de la Comunitat d'Usuaris Camí de Muro elegiren el seu president, José de Luna, dia 18 d'agost a Llubí. Sencelles té 205 pous inclosos dins d'aquesta comunitat d'usuaris.

Jornets va celebrar la seva festa en honor a Sant Bartomeu el cap de setmana del 24 d'agost.

A final del mes d'agost Sencelles es despertà trasbalsada ja que per ordre municipal es va desmantellar el Pou de Judí, signe emblemàtic del

nostre poble on suposadament es diu que és el centre de Mallorca. Les peces varen quedar repartides entre sa Plaça de Sencelles de Ruberts i per terra rodejant el coll del pou. Aquest fet va suposar que Sencelles fos objecte de polèmica als mitjans de comunicació. L'associació ARCA va expressà la seva disconformitat amb el succeït.

El Grup de teatre Santa Agueda va protagonitzar un altra representació del programa El Teló de Canal 4 el passat 29 d'agost amb una obra enregistrada al Certamen de Consell l'any 1990.

La ciutat japonesa de Fukuoka va rebre la visita d'una representació del comitè organitzador de les properes olimpíades universitàries de Palma amb la presència de nostre regidor de cultura Ramon Servalls Batle.

Les inundacions dels pasos subterranis de l'autopista dificulta constantment el trànsit pels camins rurals compresos entre Biniali i Binissalem. Al camí de Biniali a Consell s'hi ha bastit un pont i s'ha abandonat el pas soterrani que sempre estava

ple d'aigua i fang.

de Jornets a Agustí Fernández Rios per unanimitat.

Guiterres i Castanyetes actuaren a la Festa des Sequer de Lloret de Vistalegre posant la música al grup local Font Figuera dia 9 de setembre.

Es Jonc actuà a una trobada folklòrica d'Inca dia 2 de setembre juntament amb els grups Voramar, Recó de Tramuntana de Pollença, Revetla d'Inca, Coves i Perles de Manacor, etc. El dissabte següent, dia 9, animaren la sortida de la Pujada de la Part Forana de Mallorca a Lluc amb una actuació a la Plaça des Bestiar d'Inca i dia 17 a Portocristo conjuntament amb un grup gallec, concretament de Tuy.

Dia primer de setembre va sortir al carrer el primer número de la revista Punt Informatiu Pollença que quinzenalment anirà cobrint el buit de la manca de mitjans de comunicació d'aquest poble. Des d'aquí encoratjam els seus redactors i els desitjam molta sort.

A principis de Setembre un acte vandàlic es va produir a Sencelles pel punxament de rodes d'alguns cotxes aparcats als carrers de Jaume Sard i Antoni Maura.

Els escolanets de la Parròquia de Sant Pere varen anar a passar un cap de setmana a la Colònia de Sant Jordi

A un ple celebrat dia 6 de setembre es nomenà delegat de batlia al llogaret

Veinats de Biniali han denunciat repetidament els abocaments ilegals que fa l'empresa Lavanderías Diana del terme de Consell al torrent de Solleric quan entre al terme de Sencelles. L'empresa pressumptament depura de dia les aigües, però de nit les aboca sense tractament al torrent.

Com ja havíem informat en un número anterior, durant el mes de maig es va renovar la junta directiva de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca. L'anterior president, Carles Costa, no es presentà a la elecció. L'actual junta està presidida per Miquel Company Florit de Mel i Sucre (de Sant Joan), i formada per representants de les revistes Ariany

(d'Ariany), Flor de Card (de Sant Llorenç des Cardassar), Llum d'Oli (de Porreres), Fent Carrerany (de Maria de la Salut), Es Molí Nou (de Vilafranca de Bonany) i La Veu de Sóller (de Sóller).

Dia 17 de setembre l'Associació de 3ª Edat de Sencelles va anar d'excursió a la zona d'Andratx i es Grau.

Dia 20 de Setembre es va obrir al públic a la Llotja l'exposició D'Illa a Illa amb el fons pictòric del museu de Belles Arts de l'Havana.

Dia 22 de setembre el grup d'excursionisme Es Saragall va anar d'excursió al puig Tomir, la muntanya més alta de la Serra de Tramuntana.

La remodelació de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports amb la incorporació de la Direcció General de Política Lingüística, va comportar l'assumpció de les competències de cultura per part del director general d'esports, i regidor de cultura de Sencelles, Ramon Mª Servalls i Batle.

A finals de setembre es va conèixer la notícia que prop de Biniali s'hi vol establir una fàbrica de pinsos i farines que aprofitaria les despulles i restes d'animals morts de les granges de Mallorca. L'empresa crearà 3 llocs de treballs, abocarà els residus al torrent i s'instal·larà vora el camí de Muro.

Si voleu veure reflectides les activitats del vostre club, grup, associació o entitat, comunicau-les a qualsevol

dels col·laboradors de Sa Sella. La notícia no només pot ésser d'interès per als associats sinó també per a tots els sencellers en general.

L'Agrupació es Jonc tornà la visita del grup deMúrcia el primer cap de setmana del mes d'octubre.

Com vos varem anunciar a l'anterior número, Sa Sella ha establert contacte amb les revistes i associacions culturals dels pobles germans catalans : amb Constantí (Centelles) i amb Centelles. En aquesta revista ja hi trobareu col·laboracions i material del que ens han enviat d'aquest pobles bessons.

Dia 4 d'octubre el nou Molt Honorable President de Balears, Cristòfol Soler, realitzà la visita de cortesia a Sencelles, com anat fent per tots els municipis de les Illes. Fruit d'aquesta visita va esser el compromís de destinar dels pressuposts d'enguany una partida d'uns cinc milions per començar les obres de remodelació de la plaça de la vila.

Aquest mateix dia, 4 d'octubre, s'iniciaren les obres de la ex-casa de cultura per convertir-la en un annexe de les oficines administratives municipals. Aquesta redistribució del casal va suposar la pèrdua de local social per dues entitats culturals i cíviques del poble: la Societat de Caçadors El Velar i el Centre Cultural de Sencelles - Revista Sa Sella.

La XV Volta Ciclista a Mallorca de Veterans, que comptà amb una nombrosa participació de corredors internacionals, va tenir una sortida i arribada de etapa a Biniali, concretament fou el dia 14 d'octubre.

El Consell Insular de Mallorca va informar a principis de mes d'octubre que pel proper any es té pensat iniciar unes obres de reforma de la carretera de Biniali a Binissalem, que forma part de la xarxa de vials de la seva competència.

A mitjans mes d'octubre s'anuncià que probablement el centre de ses Garrigues d'Amunt de Biniali, construït en un principi per a rehabilitació de drogaaddictes, es destinarà a

residència d'estiu i vacances per a disminuïts europeus.

La reorganització dels efectius de la Guàrdia

Civil de principis d'octubre va suposar la desaparició a les Illes de set quaters. A part d'això, dos quaters més, el de Porreres i el de Sencelles, que ja fa algun temps que no eren operatius, també s'ha anunciat que tancaran les portes.

Agència de Selleters.

CLASSES D'ANGLES

- Tots els nivells
- Nins a partir de 5 anys. adults conversacions
- Mestre d'escola nativa

Classes al C/. Església, nº3
Telèfon 66 52 26

Mancomunitat Pla de Mallorca

La Mancomunitat Pla de Mallorca realitzarà aquest hivern cursos totalment gratuïts, dirigits a la formació i reciclatge de treballadors en actiu.

El programa formatiu que es desenvoluparà en els pobles de la Mancomunitat Pla de Mallorca comprèn en total cinc cursos:

Comptabilitat General.

Fiscalitat.

Màrqueting, atenció al client i tècniques de venda.

Anglès nivell II.

Alemanys nivell II.

Un màxim de 75 alumnes (15 alumnes per curs) es podran beneficiar d'aquests cursos subvencionats a través de FORCEM, Fundació per a la Formació Contínua.

Els destinataris dels cursos són els treballadors, per tant la durada i els horaris prevists per a la impartició de les classes són compatibles amb la disponibilitat de temps, és a dir, fora dels horaris laborals i en dies alterns.

Les preinscripcions per participar a qualche curs les podeu recollir al vostre ajuntament o a les oficines de la Mancomunitat Pla de Mallorca on s'hauran de remetre, una vegada complimentades, per correu o per fax.

Si necessitau més informació no dubteu en venir (carrer Hospital, 28. Petra) o telefonar (830441), vos atendrem molt gustosament.

Servei de Promoció Econòmica.

DEU ANYS DE VIDA

Fa ja més de deu anys que al número 4 de *Sa Sella* hi podíem llegir una entrevista amb en Toni Placa on ens contava com eren les festes de Santa Àgata d'antany.

També hi havia un article de *Mirant el cel* fet per en Miquel Bonet, on s'informava dels darrers llibres del físic Fred Hoyle de la Universitat de Cambridge d'Anglaterra.

Les notes de societat es feien ressò del naixement d'Antoni Vallés Ramis i de les noces d'Antoni Contreras i de Margalida Maria Ramis i Torrens.

Sa Sella des de 1983

SUBSCRIPCIÓ PER UN ANY, 1.000 Ptes

Nom:
 Cognoms:
 Carrer: núm.:
 Població: cp:
 Banc o Caixa: oficina
 carrer: núm. de compte:

Feu arribar aquesta butlleta a qualsevol membre de l'equip de redacció o enviau-la a:

Sa Sella Sencelles. Antoni Maura, 5

firma

Cartes

A primers del mes de Juliol vam rebre dues revistes de la vostra entitat, i tot seguit, una carta en la qual ens aclaríeu la seva procedència. Agraïm la crida que ens feu a la mutua col·laboració, ja que un dels fins del nostre centre és assolir el contacte i intercanvi amb totes les entitats afins.

Certament, en el terme municipal de Constantí hi ha una partida de terra anomenada Centcelles, la qual va ser un terme independent durant l'època medieval. El nom li ve de l'important edifici romà que presideix la zona, conegut com "Centcelles", encara que al llarg de la història també ha rebut altres noms, com Centum Cellus, Sentselles, o altres formes toponímiques.

L'edifici és la construcció paleo-cristiana més important de l'Estat i es suposa que és la tomba on es va guardar el cos de l'Emperador Constant I, fill de Constantí el Gran, el qual va morir a Elna (Catalunya Nord) pels voltants de l'any 350 d.C.

Us fem arribar informació de Constantí, Centcelles i unes fotocòpies de la toponímia local, on veureu que en segles passats, entre

d'altres, s'utilitzava en nom de Sentselles.

Esperem que aquest primer contacte pugui ser l'inici d'una col·laboració entre ambdues entitats. Restem a la vostra disposició per a qualsevol aclariment, o consulta.

Pel Centre d'Estudis Constantinencs. Signat: Maria del Carme Fiestras López.

Pub
S'AGUAIT

TORRENT, 1 - 07143 BINIATALL

Bones Copes, Bon Ambient i Bona Música

De Sencelles: Sencellers

Antoni Josep Llabrés Mudoi

Si el nostre poble contàs amb una relació completa de personatges il·lustres ens adonariem que n'hi hauria un amb el nom de Mestre Antoni Josep Llabrés Mudoi, de professió escultor.

Ara fa un grapat d'anys, el que abans era el carrer del General Goded, passà a dedicar-se a n'aquest personatge.

Ens manquen dades per fer una gran biografia de l'Escultor, però en molt d'orgull guardam a Sencelles part de la seva obra.

Antoni Furió diu que va viure molts d'anys i que el seu treball és extens. Vicenç Comas i Juan en un article que aparagué en aquesta revista Sa Sella, (número 12, de gener-febrer de 1989), diu que la figura de l'Escultor Llabrés Mudoy apareix en el Diccionari dels Il·lustres Professors de les Belles Arts a Mallorca.

Bé sabem que nasqué a Sencelles un dia 9 d'Octubre de 1749 i morí el 13 de Setembre de 1826 a l'Hospital Provincial de Ciutat. Des de 1762, es formà a Palma amb Pere Joan Obrador. Encara que no sigui segur, tal vegada tingué el seu taller a Sencelles i d'aquí sortiren diverses escultures de temàtica religiosa.

L'any 1788 fou beneïda la seva primera obra, el Sant Pere del retaule major de Búger; i li seguiren Sant Cristòfol de Biniali, Nostra Senyora del Rosari de Felanitx, Sant Jordi i Sant Pere de Manacor, el retaule major de Sant Honorat, i un llarg etcètera.

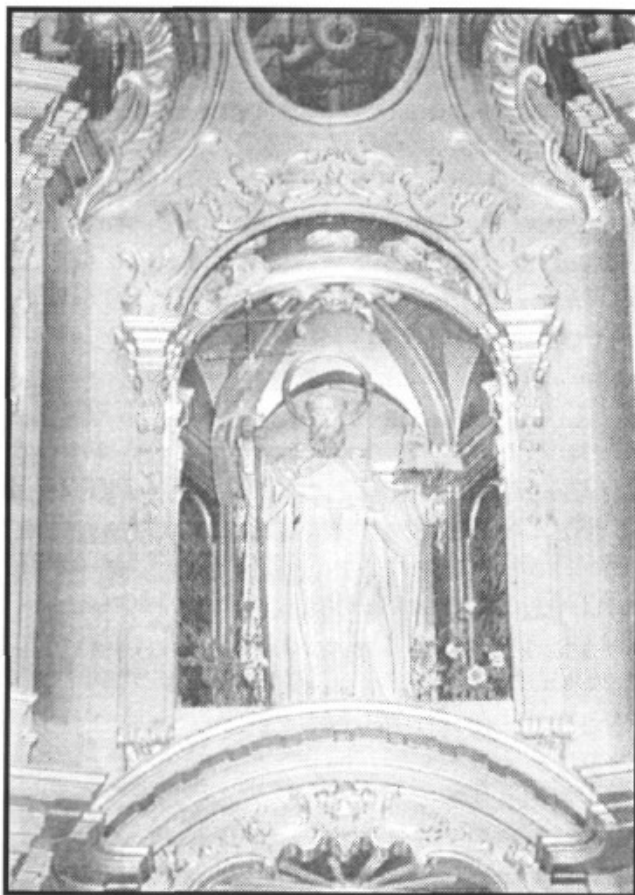
El que deixà al seu poble es guarda a la Parròquia de Sant Pere de Sencelles. En primer lloc, la imatge de Sant Pere, situat al centre del retaule major. La figura tan majestuosa revesteix els ornaments pontificals i va asseguda a un sumptuós trono. L'obra fou beneïda el 26 de Maig de 1811, i en foren

padrins Bartomeu Reyó i Margalida Ramis Romanyà; l'obra costà 280 lliures mallorquines.

També és autor Antoni Josep de la imatge de la Mare de Déu del Rosari o del Roser que presideix el retaule major de la capella del Santíssim Sagrament (capella fonda). Aquesta peça, juntament amb tot el retaule, diuen els entesos, que es el de més valor dins el temple per l'exel·lent factura barroca. Tot el conjunt té un aire de devoció Dominicana.

I per acabar amb les obres del nostre personatge, cal esmentar la Immaculada Concepció de la capella del mateix nom o vulgarment dita de la Puríssima. Aquesta escultura amb totes les característiques barroques té una gràcia i un encant que crida molt l'atenció dels visitants.

Jordi Llabrés Sans

Notícies Fresques

Sempre he trobat que això des refans i ses frases fetes són molt expressives i més veritat que un temple. Ho dic perquè allò de *hostes vengueren que de casa ens tragueren* és molt ben encertat en es cas de Sencelles amb en Buenaventura i amb en Ramón María. I parlant de Sa Sella encara més que l'han treta de lloc...

Mem, aquí nos hauriem d'aclarir i parlar bé perquè amb col·legiT, JudiT i premiT ja no sé lo que dit, sentit, i vist. Cada vegada que sent dir pou de Judit, m'escarrufit i emmalaltisT.

Me sap molt de greu, però una vegada més m'he de ficar amb ses festes. Ves quina cupa en tenc jo de que surtin així com surten ... Primer horrorós lo des ridícul espantós des coets, és que Saragossa és molt lluny per anar-los a cercar i clar s'estorbaren, amb lo prop que és Llorito; segon, enhorabona, ses corregudes de joies varen esser lluidíssimes i hi va haver colzades per participar-hi.

De sa festa infantil de Sa Sella, no m'en parreu, que encara tenc es cuc de s'orella malalt de sa carraca que feia sonar sa meva neta !. De sa Festa presentació de Sa Sella, i que voleu que vos digui, me n'havien fet tanta propaganda que ho vaig trobar magre: un quartet de discurs i ala! Amollaren es bous cap as refresc. Devien tenir fam atrassada es selleters !

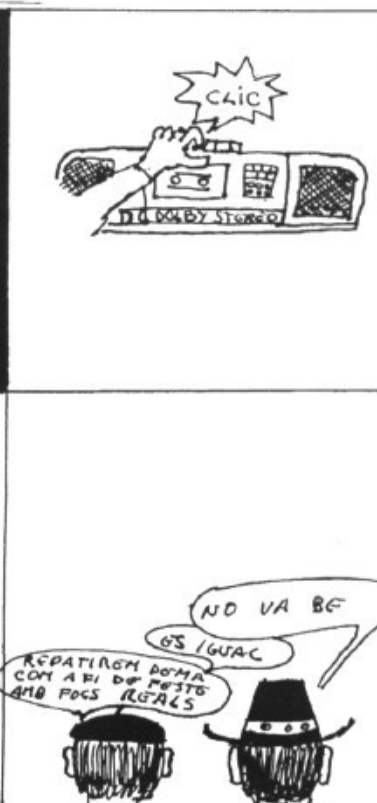
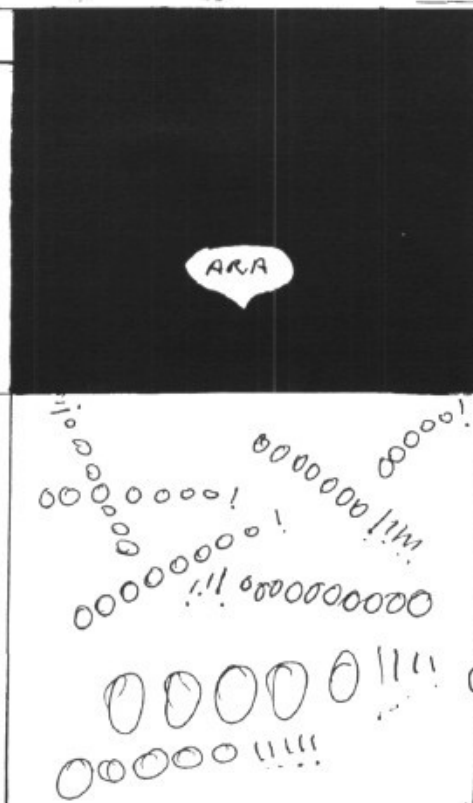
Amb so pou de Judí vaig tenir un gran retgiro. I per si interessa a qualcú , a mi també me robaren ses piques d'aigo beneida, ses des vi, ses de rentar sa roba, ses de sa canal, ses de pica-idò-grata, sa guarda de porcs, sa finca de sa rota, ses solades, es serral des vent m'ho xaparen, etc.

Des de que es nostros concecal de cultura, Lamón Malia Selvalls i Batle, ha anat al Japó aquí ha passat qualque cosa amb ses elles que encala no he allibat a tlobal. Fotle !

Tenguent un Director General per visió doble, no m'explic com enguany no han tengut

15 D'AGOST DE L'ANY 1.99 I PICO. MALLORCA TRO

FOCS ARTIFICIALS

100 pessetes per fer una foto i no haver de tornar posar en es programa de festes d'agost un altre pic una foto retallada d'un diari...

No se a què vé ara de cop tan d'interès en fer de piques jardineres mentre que : en es carrer des Donants no pensaren en sembrar-hi es arbres, s'han carregat part des jardí de devant es cementeri, es jardinet des costat des patinador de sa plaça fa plorera, es oms des torrent varen esser massacrats, es arbres de

Glosador Cartutxo groguetgen, es des carrer des Pou de Biniali fan pena, a sa plaça Nova hi ha un buit amb so clot tapat amb ses pedres de sa seva garingola, etc.

No sé perquè s'ha d'aconsellar que posin bordillos de pedra viva i aceres empedrades si es carrer nou té bordillos de ciment i ratjoles industrials ordinaris...

En Barramot

Cartes

Als srs. Redactors de la Revista Sa Sella de Sencelles:

He llegit a **El Portal** nostre la vostra carta tan simpàtica i interessant, i malgrat que ja soc quasi velleta m'ha fet il·lusió dirigir-me a vosaltres per oferir-vos una cosa que potser us plauria força.

Cada any per la Festa Major del copatró Sant Llop, es publica un Programa, gairebé un llibret i en tinc més de quaranta, per ell coneixerieu força cosa de la història del nostre estimat poble (o comtal vila). Per aquí ja compto que els tenen a cada casa i no em sabia cap greu que en la biblioteca que m'imagino tindreu a la vostra Llar Cultural o el que en digueu, hi figurés el que us dic. Això suposant que ho cregueu oportú i us faci gràcia.

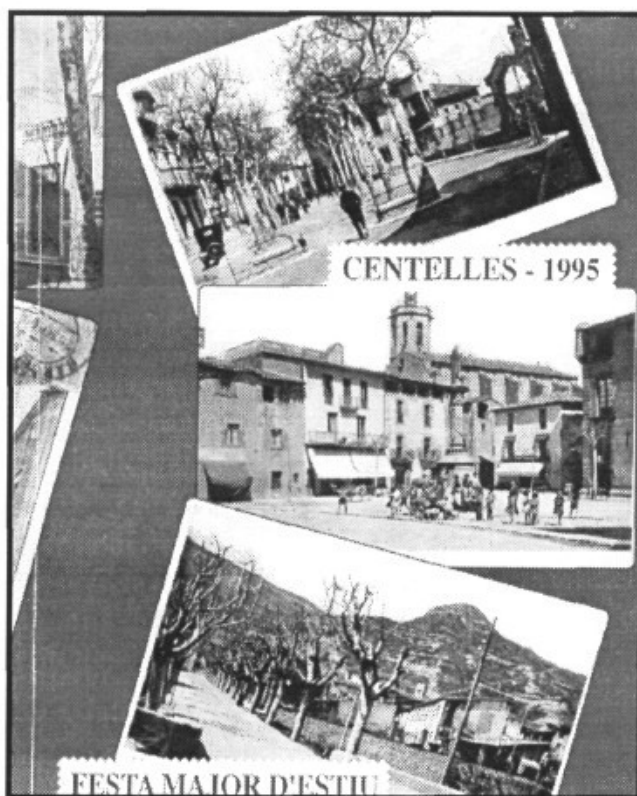
També un adjunt amb molt de gust una bella llegenda que crec que us plaurà. Llàstima que només dispo de una fotocòpia, l'original era preciós, de més qualitat, d'un color molt encertat.

Us felicito a vosaltres per la bona idea que heu tingut, us desitjo molt d'èxit, segur que rebreu o haureu rebut altres cartes semblants a

la present, i amb la confiança que acceptareu el que amb bona voluntat us ofereixo, us saluda ben cordialment la centellenca,

Signat : Magdalena Parés. Centelles.

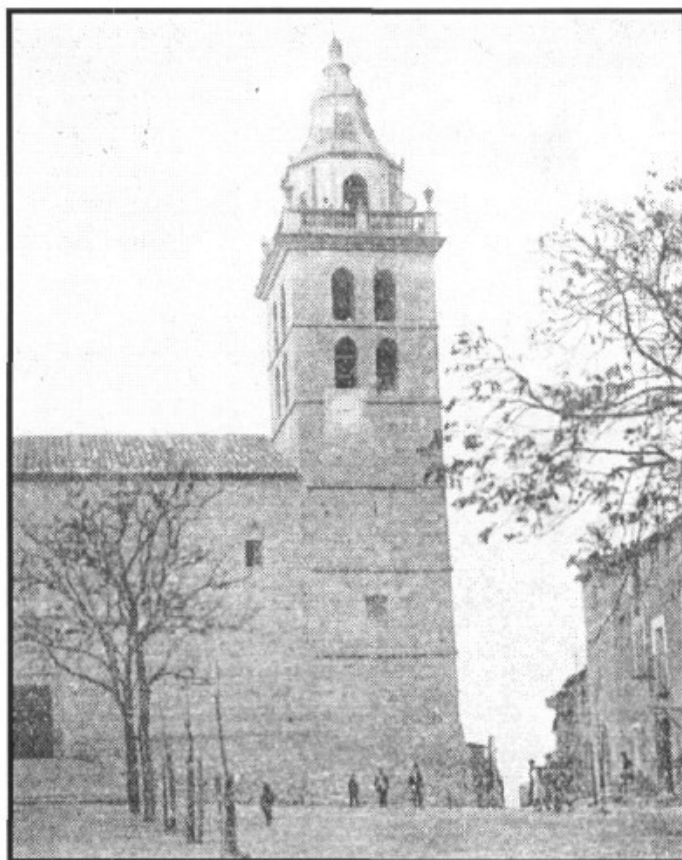
Nota de la Redacció: Ja vos anirem posant a la revista articles, documents i material del que ens han enviat molt amablement de Centelles i de Constantí.

ELS CANVIS I REFORMES DE LA PLAÇA

Quan ara per la vila es parla d'una reforma d'embelliment de la plaça, no és de més que ens aturem a fer una mica d'història sobre els canvis que ha sofert al llarg del temps. Com a testimoni tenim aquí dues fotografies, tant interessants com antigues. A Sa Sella nº 31 de la Tardor de 1993, a la secció d'Imatges d'Ahir en podeu admirar una altra ben representativa dels canvis constants.

La plaça ha canviat la fesomia en diverses ocasions. De la plaça que hi hauria a l'Edat Mitjana fins ara crec que ha canviat molt. La primera fotografia és de principis de segle actual. Referent a l'Església Parroquial cal dir que la punta del campanar encara era nova i no feia molts d'anys que l'havien construïda. El rellotge públic era l'antic, tenia una busca i tocava tant sols les hores plenes. Són curioses les escales d'accés a l'Església, tant poc conegudes per molts de nosaltres; ens consta que a la

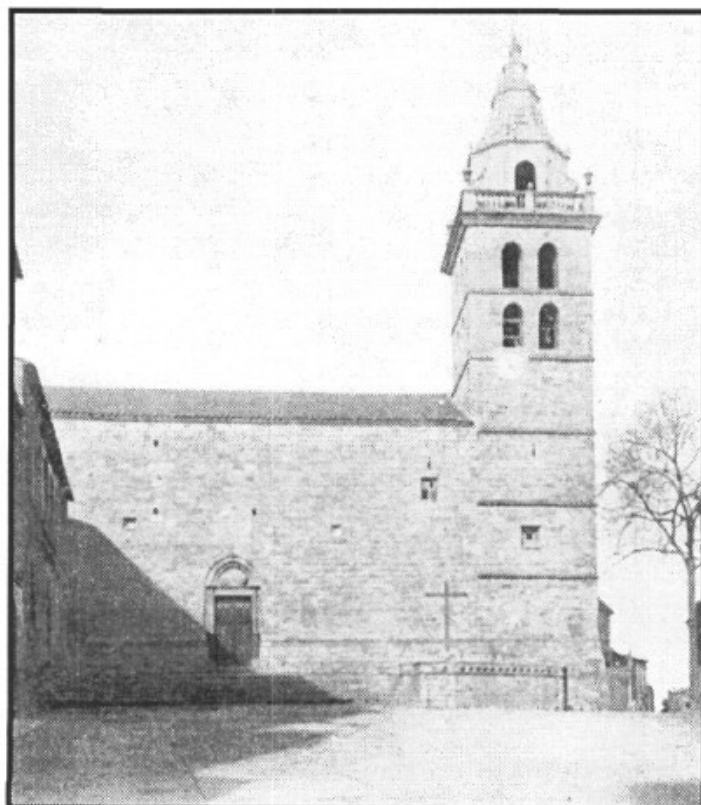

Rectoria n'hi havia unes per l'estil i molt solemnes amb una barana de pedra. Les escales de les dones o del Portal Major també eren ben noves. Convé que ens fixem que enmig de la plaça hi havia un enfilall d'arbres que no han perdurat fins als nostres dies.

La segona fotografia data, de més o manco, de la dècada dels anys 40. Ja havien llevat els arbres d'enmig. El campanar és el mateix. Pareix que hi ha unes escales noves a la Parròquia i a mà dreta es va construir un replà per col·locar-hi una creu en honor a part dels caiguts de la Guerra Civil del 1936-1939. En aquesta època encara no hi havia cotxes.

L'any 1955 la plaça adoptà més o menys la fesomia actual. El rellotge ja era el que tenim ara i es va construir l'escala que ara hi ha a l'Església i el replà lateral amb el monument a Sor Francinaina.

Jordi Llabrés Sans

LA VEU DEL CARRER

Els anys passen i el passat 1 de Octubre es va celebrar el 6è aniversari d'aquell gran esdeveniment que tots, en tanta il·lusió prepararem per celebrar la Beatificació de Sor Francinaina Cirer.

Físicament no som els mateixos; "els anys no passen de balt" i el qui més ens ho recorda és la TVS.

El qui era nin ja és un joveçà; el jove s'ha convertit en adult i el qui ja ho era té unes quantes arrugues més de les que tenia fa sis anys.

Donant una volta pels carrers del nostre poble, ens adonam que ens falta gent, ja siguin familiars, amics, veinats, coneguts, etc... que aquesll any participaren, en tant de goig amb tots nosaltres, dels distints actes que celebraren.

Després d'aquests 2190 dies que han passat;

-Quin record teniu?

-Quina imatge ens ha quedat?

-Quin testimoni donam o pensam donar als futurs sencellers?

Quan arriben el dia 1 d'Octubre o el 27 de Febrer, ens entra foc dins les sabates per fer el més gran homenatge a sa Tia Xiroia.

Podem estar segurs que el que més li

agradaria és que la tenguéssim present en el dia a dia; intentant imitar-la en el fer quotidià.

Una cosa molt senzilla que ens podríem proposar tots seria: "Ser més objectius a l'hora de jutjar els altres".

Des de fa un cert temps pareix que els sencellers tenim un sol ull al mig de la cara en lloc de tenir-ne dos...

I què passa?

Que veim les coses sense perspectiva, sense contrast, no podem comparar dues visions.

Sovint anam pel carrer amb un sol ull, tancats a les opinions que no són les nostres, fent-nos creure que el que no veim -o no volem veure- simplement, no existeix.

I això és dolent per nosaltres i pel poble. Deixem anar aquest ull crític que a vegades ens domina i emprem els dos ulls que tenim i veurem les coses amb més objectivitat i diversitat.

Si som capaços de dur-los a terme, sense cap dubte, serà l'homenatge més gran que li podrem fer.

Què ningú pensi que el que hem pretengut ha estat donar una lliçó de moral, sinó senzillament ha estat una reflexió que ens feim a nosaltres mateixos a l'hora de començar un nou curs.

Margalida Llabrés i Guillem Zuàzaga

DESIMPER

PRODUCTES DE NETEJA

CATALINA REINES I ALTRES C.B.
CAMI VELL D'INCA, 2
07310 CAMPANET
☎ 51 61 08 - 51 69 89

MALLORCA CRISTIANA (IV)

En enfonsar-se la monarquia dels reis de Mallorca i incorporar-se els seus dominis a la corona d'Aragó, varen continuar amb el títol de *Regne de Mallorca o Regnem Balearium* únicament els territoris insulars, sota l'autoritat d'un lloctinent o governador, que residia a la Ciutat de Mallorca (Palma) amb jurisdicció damunt totes les illes.

Per aquesta raó es pot dir que les Balears arribaren a formar una comunitat política diferenciada, dintre de la Corona d'Aragó, amb unes relacions d'interdependència, per la defensa enfront els enemics comuns i auxili en els cas de necessitats públiques. Malgrat aquestes relacions, cada illa constituïa una terra amb entitat pròpia i per consegüent amb el seu Dret i Institucions peculiars. L'únic càrrec u òrgan administratiu comú, era el del lloctinent del Regne, que anomenava els governadors de Menorca i Eivissa, i entenia en segona instància els plets de les cúries dels governadors de dites illes.

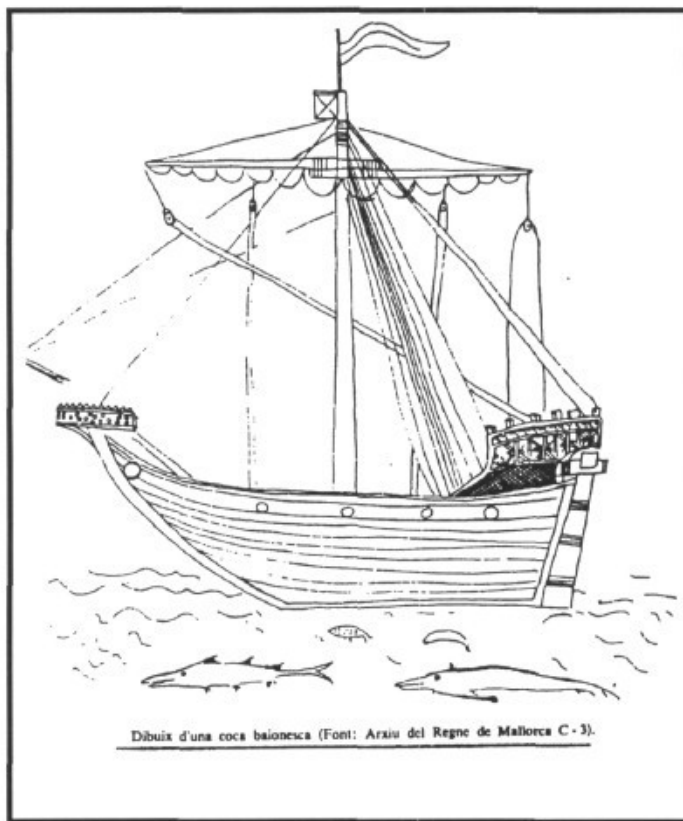
L'illa de Mallorca, possiblement pel fet d'ésser l'illa gran i cap de les altres en temps dels serraïns (diu la crònica d'en Ramon Muntaner que *Mallorca era cap de les altres illes, e feïen ço que el senyor de Mallorques los manava*) dintre de la comunitat de terres

que formava l'arxipièlag balear, conservava el títol de Regne. Heus ací l'expressió adoptada sovint de *Regne de Mallorca a les altres illes adjacents a aquell Regne* per denominar el conjunt de les Balears.

En aquest sentit estricte es pot parlar del Regne de Mallorca, circumscrit a l'illa que porta el seu nom, i de les seves institucions

polítiques com eren els Jurats

anomenats de la Ciutat i Regne o bé el Gran i General Consell del Regne de Mallorca, etc. El mateix Jaume I al concedir a Mallorca la Carta de Població, signada l'1 de març de 1230 ho fa com a *Rei d'Aragó e del Regne de Mallorques, Comte de Barcelona e d'Urgel, dirigint-se als amats e feels nostres pobladors del Regne e de la Ciutat de Mallorques, e als habitants la damunt dita ciutat e tota la yla.*

Dibuix d'una coca baionesca de l'Arxiu del Regne de Mallorca.

Això no obstant, cada illa i cada terra de les que integraven la Corona de Mallorca va mantenir la seva autonomia enfront les altres, sense que el títol de Regne atorgat a Mallorca li donàs cap tipus de superioritat. Més encara, atès que no era Mallorca, ni per l'extensió del seu territori, ni per la seva riquesa, el més important, resultaria absurd qualsevol tipus de preponderància.

Maria Vich Cirer

ENTREVISTA: DE JOVE A JOVE

En Pere Cirer Verd és el jove que avui entrevistarem a aquesta secció. Ell és propietari de Gestimotor concessionari oficial de Case-Poclain, a més és aficionat a la caça, al futbol i un gran dibuixant.

1- Quan començares a interessar-te per la mecànica?

De petit ja m'agradava aquest món, llavors quan vaig acabar vuitè vaig estudiar a Formació Professional la branca d'automoció.

2- Que suposa avui en dia aixecar un negoci d'automoció?

Si se disposa d'un bon capital és fàcil dur endavant el negoci; encara que hi ha molta competència i les empreses han d'avançar per la qual cosa es necessita un gran potencial tant econòmic com humà.

3- Que significa Gestimotor?

Gestió de motor és a dir tota classe de maquinària, cotxes; mecànica en general.

4- Com hem dit abans t'agrada practicar la caça, és un esport car aquest?

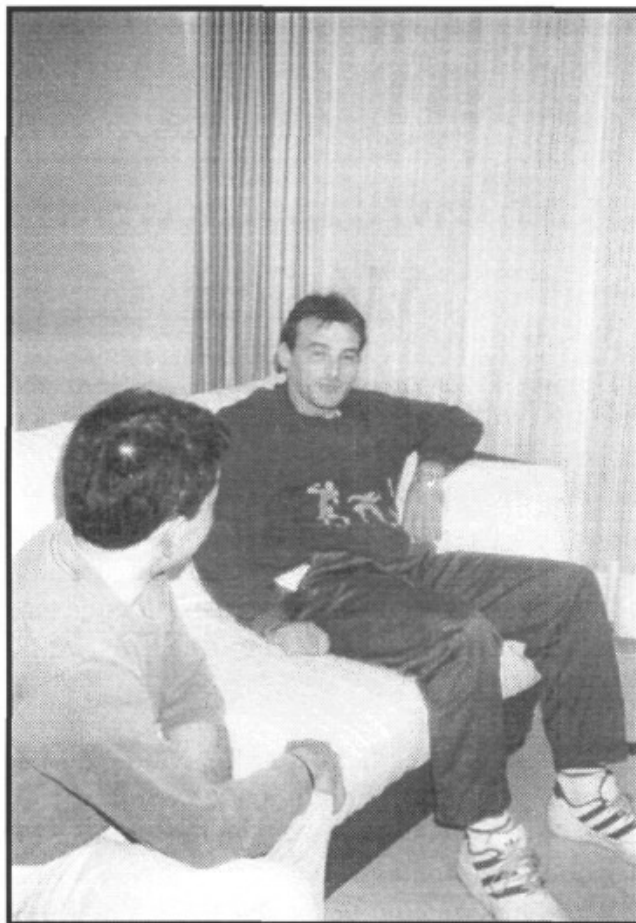
No és un esport car, un aficionat ho pot practicar per pocs doblers ja que amb una escopeta i cartutxos és suficient, si a més disposes d'un ca molt millor.

5-Tenim entès que la directiva de la Societat de Caçadors s'ha renovada i que tú hi formés part, és així?

Si, és així en aquests moments està composta per les següents persones:

El vicepresident és en Lluís de sa placeta, el secretari en Joan de Ca'n Riera, el tresorer en Pedro de Ca'n Conet, els vocals són en Bibiano, n'Andreu de Ca'n Verda, en Tomeu i en Guillem de Ca'n Xim, en Maties de Son Pelea i el President som jo.

6- Que ha de fer una persona per poder formar part de la Societat de Caçadors?

Simplement sol·licitar el carnet de soci a qualsevol membre de la directiva.

7- A que es destinen aquestes quotes?

Aquests doblers queden a la mateixa Societat per despeses internes, també es dediquen a la repoblació d'espècies autòctones, a pagar possibles desperfectes ocasionats pels caçadors quan van a caçar, una part d'aquests es dirigeixen a la Federació de Caça i a la Conselleria

8- Com has dit vos autofinanciau, però no teniu cap tipus d'ajuda?

El que fins ara ha fet la Societat es pagar una quantitat simbòlica a l'Ajuntament que posteriorment se retorna a modo de subvenció.

9- Quin temps fa que jugues a futbol?

Desde els onze anys, encara que de més petit

quan anava escola amb Don Joan "Poletó" ja començaven a jugar qualche partit.

10- Sempre has jugat amb el Sencelles?

No, també he jugat tres anys amb el Sineu i un amb el Constància; la resta amb el Sencelles.

11-Que li falta per a tu a Sa Sella?

Ampliar la secció d'esports. Més sentit crític. De tota manera m'agrada llegir Sa Sella i trob que estan fent una bona feina. Endavant.

Gràcies Pere per la teva atenció.

Guillem Mut i Joana Ferragut

Música

Després de 20 anys de la irrupció dels festivals d'estiu i exceptuant els de Burgos o Canet en els anys 70, han arribat a Espanya. Es pot dir que ho han fet amb força, encara que no es pugui, ni s'ha de comparar amb els grans festivals europeus i sobre tot anglesos. En aquests aconeixements hi passen a vegades més de cent grups en tres dies repartits per diferents escenaris.

Els festivals més famosos que avui en dia es celebren són el de *Reading*, *Glanstonbury* o *Phoenix*, tots tres situats a la geografia anglesa i que compten amb una gran tradició. Enguany hi han desfilat vertaders tòtems de l'escena pop mundial com **Oasis**, **PJ Harvey**, **Pavement**, **Hole**, **Elastica** i un llarguíssim etcètera.

Arreu d'Europa tampoc es queden darrera i al festival de *Eurorockenees* de França hi han actuat gent com **Offspring**, **The Cure** o **Jeff Buckley**.

A Bèlgica al *Rock torhout* es podia veure a **Belly**, **Morphine** o **Live**.

I com que més val tard que mai. Ens ha arribat l'hora als espanyolitos de formar part d'una Europa musical, que cada vegada se'ns feia més enfora. Encara que s'hagin celebrat festivals com el B.A.M.(Barcelona Acció Musical) (entre d'altres). Els tres que més representen als típics festivals d'estiu amb tenda de campanya i molta gent són els de *Praderejón*, el *F.I.B.* (*Festival Internacional de Benicàssim*) o el *Pop Festival* celebrat al parc de Can Solei a Badalona.

El de Praderejón és el més modest de tots tres. Però és en la seva modèstia que els organitzadors es basen per esser molt selectiu a l'hora d'elegir als seus convidats. Aquest aconeixement es celebra a la Sala La Imagen de Praderejón, que és un poble de La Rioja d'uns tres mil habitants que durant tres dies es veu alterat per la presència massiva de joves àvits de bona música i ganes de relacionar-se entre ells. Per aquest paratge hi passaren durant els dies 28, 29 i 30 de juliol una quantitat de bons grups espanyols com **Doctor Explosion**, **Parkinson'D.C.** o **Killerbabies** entre d'altres. El punt internacional el posaren els nord-americans **The Posies**, que amb el seus temes pop accelerats i extremadament melòdics delitaren al nombrós públic que allà es reuní. També hi actuà **Arthur Lee**, que amb els **Love** deixà l'empremta d'un mite dels 60 que ha sabut aguantar el passar dels anys.

El festival més arriscat i que pareix el capdavanter és el de Benicàssim. En aquest poble turístic de Castelló hi tocaren al Velòdrom municipal els millors representants del pop independent espanyol i un bon recull de grups estrangers (la major part anglesos) que eren els encarregats de fer de Benicàssim un punt de referència dins els festivals europeus. L'organització dels concerts fou impecable, però es desbordaren les previsions, el càmping habilitat es quedà petit i es varen haver d'habilitar a contrarellotge dos càmping més.

Una mitja de deu mil persones es cità cada dia per veure en acció a grups com **Los Planetas**, **Australian Blonde**, **Le Mans**, **Iluminados** i un parell més. De Mallorca hi actuaren els **Honey Langstrumpf** acompanyats

per Toni Noguera (Los Valendas) a la guitarra. Els grups estrangers més representatius eren **The Charlatans**, **Echobelly**, **Ride**, **Salad o Supergrass** i **Gene**. Però també allà hi tocaren figures de culte com els escocesos **The Pastels**, **Wedding present**, **Heavenly**, **Revolution 9** i **Cranes**. Es pot dir que fou un èxit i també es pot dir que l'any que ve es celebrarà la segona edició, que promet esser una confirmació dintre del panorama europeu.

El tercer es celebrà a Badalona i concretament al Parc de Can Solei. Aquest només durà un dia, però veient l'èxit abastat i el nombre de públic, l'organització té previst que tenguí l'any que ve 2 ó 3 dies de durada i que per tant també tenguí càmping i àrees de serveis. Aquest festival no es quedà curt davant el de Benicàssim.

Presentà un cartell més que potent amb **Sonic Youth** (presentant el nou disc en estrena mundial) **Paul Weller** (líder del mític grup **The Jam**), **Yo la tengo**, **Beck o Drugstore** acompanyats dels grups espanyols **El Inquilino Comunista**, **Afraid to speak in public** o **Marc**

Parrot entre d'altres. Tot i celebrar-se en Setembre i tenguent com enemics als exàmens i "la gota fría", el pop de Badalona congregà unes set mil persones.

A Mallorca es va intentar aquest estiu a Vilafranca celebrar-ne un. Evidentment no arribava a l'alçada dels anterior, però allà hi tocaren **Sex Museum**, **Los Imposibles** o **The Jacobites**. El fracàs va esser rotund. Un mes més tard a Pollença es va celebrar un concert

amb **Australian Blonde**, **Vancouver** i **Sexy Sadie** com a caps de cartell. En aquest cas el públic va respondre i aconseguí mantenir l'esperança de que a Mallorca algun dia es pugui celebrar alguna cosa de certa magnitud.

Tim Burgess (The Charlatans) F.I.B.

Res més, ja ho sabeu, l'any que ve motxilla,

tenda de campanya i a recórrer el territori patrio cercant la sensació més "cool de tot l'estiu.

Tomeu Morro

OSCA Y CIRER S.A.L.

Tel. 59 15 40
C/. Jardines, 26 - SENCELLES

REPARACION DE TODA CLASE MAQUINARIA AGRICOLA

Persianas Mallorquinas de Seguridad - Metálicas y en aluminio
Puertas Basculantes - Metálicas o forradas en madera
Barreras y Rejas (Artísticas) o Simples
Estrujadoras y Prensas de Uva
Remolques - Toda la gama
Molinos de Pienso - Toda la gama
Compresores a tracción tractor
Venta de Aceite hidráulico y automoción
Venta de hilo para empacadoras

CARRERÓ CA'N TÒFOL 1 - STA EUGÈNIA - TEL. 410285

Bruixeries

La paraula bruixa o bruixot deriva del llatí "Bruscus". Es denomina amb ella a tots aquells homes o dones que en opinió de la gent tenen un pacte amb el dimoni i fan coses extraordinàries a través d'ell.

Els seus antecedents mítics es remunten a les "Làrnies" de l'Antiga Grècia, dones de fàules a les que se les atribuïa la tasca monstruosa de menjar-se els nins xuclant primerament la seva sang. El mateix passava amb les "Sagas" llatines que a més es transformaven

comunment en aus de rapinya, moixos, rates o mosques, és a dir que a l'existència permanent d'homes i dones amb arts màgiques -comú a totes les cultures- se les unia el component sobrenatural i diabòlic que era el que els feia poderoses i temibles a la llum del poble.

A Mallorca, pobles de bruixes foren els de "Raigambre" històrica com Alaró; enclavament natural d'especial misteri com Esporles i altres situats al cor màgic de Mallorca com Sineu.

Quins són els seus costums? Tothom ha escoltat la cançó infantil que diu "Plou i fa sol/ les bruixes es pentinen/ plou i fa sol/ les bruixes porten dol".

Aquí trobam la primera pista del que el poble entén com a fenomenologia de les bruixes, quan plou i al mateix temps fa sol és com si les lleis normals de la natura estiguessin conculcades, com si tot fos al revés, i aquest és precisament el moment en

que es creia que les bruixes tenien més poder, quan l'ordre diví i normal de les coses es trastocava, també per això s'explica que els llocs menys assentats com les creus o els ponts fossin els seus llocs predilectes.

Així també s'explica que la tradició popular cregués que "per Sant Silvestre/ totes

les bruixes van en destre/ per Sant Silvestre les bruixes entren per la finestra" i és que en finalitzar un any i estar a punt de començar l'altre, es produïa

un desordre fenomenològic en el que es trobaven com a peix dins l'aigua.

Les bruixes tenien com a aliats animals com el gall, el moix, el boc, les rates pinyades, les granotes, etc.... És curiós el fet que la majoria de vegades els animals havien de ser negres, excepte el gall que havia de ser blanc. Capritxos de bruixes.

Tots sabem dels poders tradicionals de les bruixes. Fer tempesta al seu ordre i capritxo, fer aparèixer espectres durant la nit, transformar els homes en animals, promoure a través de les seves cerimònies el tractes sexuals entre les criatures humanes i el dimoni, que si agafava forma de dona s'anomenava "Sucubo" i si era home "Incubo", reunir-se les nits dels dissabtes en *aquelarres*.

Les rondalles i consells populars estan tant plens de còses de bruixes que no bastarien llibres per tractar-les.

Els seus poders eren els següents: encis, encantament, seguici, filtre, malefici, encortament, nuament, lligament, quartament, ullprendre, mal mirar i mal bocí.

Així per embruixar o encisar a una persona es mesclava dins un tassó de vi pols d'àguila o gotes de sang d'una dona mestruant, i qui es bevia l'infecte preparació quedava fermat per a sempre per la seva art màgica. També s'emprava un altre mètode molt hermós. Cantar cada dia un poc davant una fruita quan madurava i en estar ja madura donar-la a menjar a la persona estimada, aquesta quedaria prendada d'amor irremeiablement.

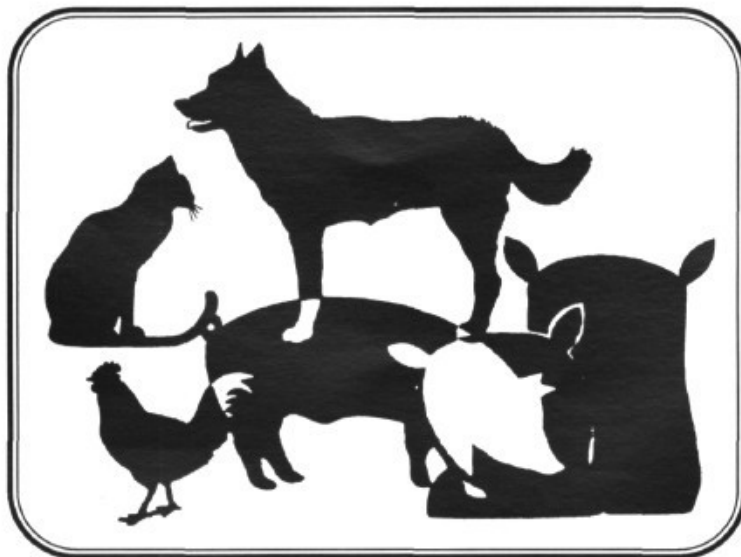
La bruixa podia "ull prendre" mitjançant una ullada malèfica o paraitzar una persona o animal pronunciant una oració, es a dir "encortament".

Però el que més hi havia era el "mal bocí", la transmissió d'un malefici a partir d'un objecte generalment comestible.

A Esporles encara es guarda memòria d'una bruixa que va matar tota una família donant-los per menjar figues amb "mal bocí", i es que les figues, fruita d'un arbre maleït, era un dels vehicles privilegiats per aquests sortilegis. El mateix feia la famosa bruixa "na Joana de Peguera" que vivia a les coves de Bellver (unes immenses canteres subterrànies de l'Edat Mitjana que foraden tota la muntanya d'aquest castell ciutadà).

En els documents militars de principi de segle encara es xerra de "la cova de na Joana" que tenia a l'entrada una figuera per poder realitzar amb ella les pràctiques "mal bocí".

Miguel Amorós Montserrat

MAGATZEM CA'N RENYINA

Pinsos, Cereals i Abonos

Germans Llabres Fiol, S.L.
C/. Sor Fca. Aina Cirer, 73 - Tel. 59 15 15 - SENCELLES

TELE MARCH

LA BANCA TELEFÒNICA

La seva oficina de butxaca.

Telèfon: 901-111 000

BANCA MARCH

Sa Banca